

Bērni un jaunieši izvēli izdarījuši

Šoreiz Saeimas vēlēšanu dienā, 1. oktobrī, Cēsu vēlēšanu iecirkņos daudzviet vēlētajiem bija līdzīgi bērni. Katram bija savs pienākums. Vecāki vēlēja Saeimas deputātus, bet gados jaunākie cēsnieki piedalījās pirmajās bērnu un jauniešu vēlēšanās. Tās notika tikai Cēsu pilsētā.

Jau rakstījām, ka šo pilotpro-

jektu novada pašvaldība īstenoja sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina nodaļu un Centrālo vēlēšanu komisiju. Bērniem un jauniešiem katrai vecuma grupai bija savs balsojums – bērnu audzēkņi un pirmklasnieki balsoja par ziedu krāsu izvēli Maija parka rotaļu laukumā nākamajā vasarā, 2. - 7.klašu skolēni izvēlējās rotaļu iekārtu Maija parkā, bet jaunieši no 8. līdz

12.klasei - vietu pilsētā, kurā vajadzētu uzstādīt ūdens brīvkrānu. Tagad balsis saskaitītas, tās rāda, ka atsauce bijusi pietiekami liela. Nobalsojuši 1311 jaunie cēsnieki, gandrīz 36 procenti no šiem "balsstiesīgajiem". Pavisam tika izsniegti 3685 vēlēšanu biļeteni. No balsošanas kastēs iemestajiem biļeteniem 11 tika atzīti par nederīgiem, jo bērni bija atzīmējuši abus variantus.

Visaktīvākie bija paši jaunākie vēlētaji, ziedu krāsas izvēlē piedalījās nedaudz vairāk kā 50 procenti pilsētā deklarēto šī vecumposma bērnu, balsis sadalījās samērā līdzīgi. Par violetiem ziediem nobalsoja 59% , par dzelteniem – 41%.

2. - 7.klašu grupā savas balsis atdeva 35,11 procenti vēlētajū, un te ar 72% pārsvaru uzvarēja tie, kuri atbalstīja esošās Maija parka

spēļu laukuma iekārtas "Tarzāns" nomainītu pret šūpolēm.

Viskūtrākie bija vēlētaji 8. - 12.klašu grupā, kur savas balsis atdeva tikai 17,11% jauniešu, kuri deklarēti Cēsīs. Arī te balsojums itin pārliecinošs, 72% atbalstīja ūdens ņemšanas iekārtas uzstādīšanu pie Sporta kompleksa Piebalgas ielā 18. □

Superīga ideja!

■SAVS PIENĀKUMS. Mazā cēsniņa Paula nodod savu balsi, lai nākamajā vasarā Maija parkā ziedētu puķes ar violetas krāsas ziediem.

Foto: JĀNIS GABRĀNS

Tā Cēsīs notikušās bērnu un jauniešu vēlēšanas raksturoja uzrunātie bērnu vecāki pilsētas vēlēšanu iecirkņos. Viņi stāstīja, ka īpaši aizrautīgi gatavojušies pirmsskolnieki un pirmklasnieki, mājās notikušas sarunas par puķu krāsu Maija parkā, bērni rūpīgi aizpildījuši biļetenus un gaidījuši to brīdi, kad varēs iet uz iecirkni un iemest savu biļetenu vēlēšanu kastē.

Māmiņa Daiga vēlēšanu iecirknī Cēsu sporta kompleksā ieradās ar trim bērniem: Viestartu, Veroniku un Filipu. Viņa atzīst, ka ideja ir ļoti jauka: "Jau bērnu dārzā notikusi "aģitācija", ka jāiet balsot, tur arī bērniem izdalīti biļeteni, visi tam mājās ļoti gatavojās un jau no paša rīta jautāja, kad iesim vēlēties!"

Tētis Sandris, kurš uz vēlēšanām CATA iecirknī bija kopā ar dēliem Mārtiņu un Edgaru, bija lakonisks: "Super ideja! Ir ļoti pareizi, ka abas vēlēšanas ir kopā, jo tā kopā varam atnākt, kopā parunāt, un tad šī diena bērniem īpaši paliks atmiņā!"

Arī Paulas māmiņa Indra atzina, ka iecere ir vērtīga: "Redzēju, cik manējā nopietni izturējās, kā domāja par puķu krāsu izvēli. Droši vien šis ir tālejošs mērķis, lai bērni pierod, ka ir tāda iespēja, ka jānācās izvēlēties, ka var ko dot savai pilsētai!"

Pati Paula pastāstīja, ka izvēlējusies violeto krāsu, jo tā patīk

vairāk nekā dzeltenā.

Pirmklasnieces Sabīnes mamma Ilva sacīja, ka meita iepriekšējā dienā jautājusi par krāsām, kuras labāk izskatītos dobē, kuras labāk pamanīt pa gabalu: "Mums bija interesanta saruna, varēja just, ka viņai tas tiešām interesanti. Katrā ziņā tas ir kaut kas atšķirīgs ikdienas plūdumā. Šī bija arī iespēja visiem kopā atnākt uz vēlēšanu iecirkni, parunāt par vēlēšanām kopumā, un tagad viņa to klausījās uzmanīgāk, jo jutās piederīga. Domāju, tā ir ļoti apsvēicama iniciatīva, ja gribam izaudzināt aktīvu sabiedrību, aktīvus jauniešus. Mēs mājās ar bērniem, protams, par to runājam, bet, ja tas notiek jau tādā līmenī, ka viņi to var pārrunāt skolā ar klases biedriem, tam ir lielāks pieensums."

Piektklasnieka Kārļa vecāki norādīja, ka dēls labprāt brīvā laikā iet uz Maija parku, pārsvarā gan darbojas skeitparkā vai velotrasē, bet labprāt nācis atdot savu balsi par rotaļu iekārtas izvēli.

"Viņam patīk azarts, tāpēc izvēlējās balsot par "Tarzānu", jo šūpoles esot maziem bērniem, lieliem puikām vajag ko trakāku. Mūsaprāt, šādi iesaistīt jauniešus pilsētas dzīvē, lai pēc tam viņi var citiem stāstīt, lūk, es balsoju, tāpēc ir tā, ir vienkārši izcili! Ja uzvarēs otri, mācīsim, ka tā notiek vēlēšanās, tā ir to būtība, ka kāds vienmēr ir uzvarētājs, kāds zaudētājs," teica tētis Uldis. □

Bērnu balsij ir spēks

Cēsu vēlēšanas bērniem un jauniešiem 2022 par rotaļu laukuma labiekārtošanu

Iecirknis	Maija parka nākamās vasaras apstādījumu krāsa		Vai nomainīt bērnu laukuma iekārtu "Tarzāns" pret šūpolēm?		Kur uzstādīt nākamo ūdens uzpildīšanas iekārtu?	
	Dzeltena	Violeta	Jā	Nē	Piebalgas iela	Cīruļiņu iela
Cēsu 2.pamatskola	36	65	43	17	18	21
Cēsu 1.pamatskola	49	59	54	23	22	8
Cēsu sporta komplekss	14	21	35	15	23	3
Pastariņa sākumskola	42	63	70	30	16	5
CATA	72	92	102	38	14	6
Ārpus iecirkņu darba laika nodotās balsis	39	59	70	23	29	4
Kopā:	252	359	374	146	122	47
Procentu sadalījums:	41,24%	58,76%	71,92%	28,08%	72,19%	27,81%

Bērnu un jauniešu vēlēšanas ir Cēsu novada pašvaldības pilotprojekts sabiedrības līdzdalības aktivizēšanai, lai veicinātu un radinātu pilsētas jauno paaudzi demokrātiskā veidā paust viedokli par dzimtas vietas attīstību.

Pašvaldības Komunikācijas un servisa pārvaldes vadītājs Kārlis Pots uzsvē, ka pilotprojekts sevi pierādījis ļoti labi: "To parāda jauno vēlētajū aktivitāte, gandrīz 36 procenti ir vairāk, nekā valstī nobalsoja pērn notikušajās pašvaldību vēlēšanās. Ir prieks, ka mūsējie ir aktīvi! Jāņem vērā, ka šī ir pirmā reize, jebkura tradīcija jākopj, jāuztur, lai aktivitāte palielinātos."

Bija gaidāms, ka vismazākie būs tie aktīvākie, un tā arī bija, 50 procenti ir ļoti labs rādītājs, vērtē K. Pots: "Skaidrs, ar jauniešiem nāksies vairāk strādāt, viņi ir kūtrāki. Vismazākie gāja balsot jau iepriekš, gāja klašu, bērnu audzēju grupiņās, var teikt, arī viņi izmantoja iespēju nodot

savas balsis glabāšanā.

Skaitot balsis, varēja redzēt, ka vairāki bērni biļetenus bija dažādi izdaiļojuši, piemēram, balsojot par violetiem ziediem ar violetas krāsas pildspalvu vai dažādi apzīmējot, apcakojojot savu izvēli. Ja lielajās vēlēšanās tāda iejaukšanās nav pieļaujama un apcakojojti biļeteni būtu nederīgi, bērnu vēlēšanās tos ieskaitījam kā derīgus! Par nederīgiem atzinām vien to, kur atzīmēti abi piedāvātie varianti."

Tagad, kad jaunie vēlētajū izvēli izdarījuši, pašvaldībai jā rūpējas par realizāciju. Šo ieceri īstenošana jāiekļauj nākamā gada budžetā, lai pavasarī un vasarā tās piepildītos. K. Pots arī atgādina, ka ziedi, par kuriem balsoja vismazākie, domāti vasarai, nevis pavasara sīpolpuķes. Lai nav vilšanās, ka pavasarī uzdzied citas krāsas, nekā izvēlēts.

Dažos vēlēšanu iecirkņos ārpus Cēsīm izskanēja neliels rūgtums, ka pie viņiem nav vēlēšanas bērniem. Dažviet cilvēki nebija izpratuši informāciju un cerējuši, ka arī viņu bērniem

būs šī iespēja. Dažas ģimenes pat braukušas balsot uz Cēsīm, jo bērns mācās pilsētas skolā.

K. Pots stāsta, ka, lemjot par projekta turpinājumu, būtu tikai saprotami, ja bērnu un jauniešu vēlēšanas notiktu visa novada mērogā: "Tad sadarbībā ar vietējām kopienām jāatrod ieceres, par ko bērnus, jauniešus aicināt balsot. Tas nav vairs tālu, jo 2024.gadā notiks Eiropas Parlamenta vēlēšanas un iespēju bērniem izteikt savu viedokli par kādu svarīgu jautājumu var rīkot paralēli jebkurām pieaugušo vēlēšanām. Ir prieks, ka bērni saprot - viņu balsij arī ir kāds spēks un nav jāgaida līdz 18 gadu sasniegšanai, lai piedalītos balsošanā. Un, ja bērniem izdevās kādu vecāku izvilkt no mājas līdz vēlēšanu iecirknim un pieaugušais nobalsoja Saeimas vēlēšanās, tas arī ir ieguvums, jo pilotprojekta nosaukums "Demokrātija sākas ģimenē". Iecere izdevās, un domāsim, kā to turpināt!" □

Vēlme pēc turpinājuma

Bērnu un jauniešu vēlēšanu idejas autore Ulla Ozollapa no Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina nodaļas stāsta, ka rezultāts ir pārsteidzošs: "Neviens negaidīja tik lielu aktivitāti, tik pozitīvu sabiedrības reakciju. Bērni apliecināja, ka grib piedalīties procesos, ka ir lemt spējīgi. Izvēloties, kuras puķes patīk labāk, bērns saprot, ko nozīmē izvēles izdarīšana, un nākotnē, kad varēs piedalīties īstajās vēlēšanās, savu izvēli varēs izdarīt apzinātāk, apdomīgāk, tieši tā,

kā vēlas redzēt savu valsti! Viņi arī veicināja vecāku atnākšanu uz vēlēšanu iecirkņiem, man viena mamma tā arī pateica, ja bērns nebūtu mudinājis nākt, jo viņam noteikti esot jānobalso, viņa, visticamāk, nebūtu atnākusi. Šādi stāsti dzirdēti vai katrā iecirknī, un tas dod pārliecību, ka iecere vērtējama pozitīvi," saka U. Ozollapa.

Viņa arī izsaka cerību, ka šis nebija vienas reizes pasākums, jo, redzot, cik atbildīgi bērni piedalās vēlēšanās, esot vēlme, lai būtu turpinājums! □

Lappusi sagatavojis
JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".